

Oponentský posudek

Bakalářská práce: Stigmatizace a destigmatizace ADHD u dospělých v České republice

Studentka: Helena Coufalíková

Práci hodnotil: MgA. Karel Zavadil, Ph.D.

Bakalářská práce studentky Heleny Coufalíkové se zabývá rozborem zajímavého tématu syndromu ADHD – *Attention Deficit Hyperactivity Disorder* u dospělých v souvislosti s pojmy stigmatizace a destigmatizace v rámci širšího diskurzu vizuální komunikace.

Dle mého soudu je v bakalářské práci téma velmi komplexně uchopeno. Práce je přehledně členěna, přičemž stěžejní je rozdělení na teoretickou a praktickou část. V teoretické části práce studentka charakterizuje základní pojmy a vymezuje oblast vlastního výzkumu. Je zde zmíněna obecná definice onemocnění, obtíže handicapovaných osob, i způsob diagnostiky či možnosti terapie. V práci je uvedeno, že diagnóza syndromu ADHD u dospělých je relativně nová, kdy se teprve na přelomu 70. a 80. let minulého století začaly vyskytovat informace, že by tento syndrom mohl ovlivňovat kvalitu života dospělých jedinců, a že se tedy tento handicap netýká pouze dětí, ale pokračuje i v dospělosti. V tomto smyslu považuji práci za přínosnou, právě volbou neobvyklého tématu.

V části práce zaměřené na léčbu a možnosti terapie handikepovaných osob postižených tímto syndromem, jsou podle mne příliš do detailu rozebrány možnosti medikace. Což by jistě nevadilo, kdyby práce byla obhajována na jiném typu vysoké školy, ale v rámci humanitních věd to považuji za záležitost okrajovou vzhledem k zaměření celé práce.

Z mého hlediska těžiště práce nacházím v kapitole ADHD a společnost, kde jsou vymezeny pojmy jako např. stigma, mýtus či systém předsudků, které se vážou k této poruše. Zejména proces stigmatizace osob s poruchou ADHD, je v práci velmi dobře zachycen. V rámci rozboru procesu stigmatizace studentka správně zmínila model zahrnující jednotlivé složky procesu stigmatizace jako je tzv. značkování, stereotypie a následná separace jednotlivce, kdy v úplně poslední fázi dochází u osoby k diskriminaci a ztrátě společenské pozice. Neméně přesně studentka Helena Coufalíková definuje pojem destigmatizace. Termín, který byl vytvořený psychiatrií jako reakce na stigma. V práci je správně proces destigmatizace popsán jako aktivita, jejímž cílem je proces zabavení se stigmatu, v tomto případě psychické nemoci, handicapu duševně nemocného. Destigmatizační mechanismy se snaží změnit optiku pohledu na osoby s psychickým onemocněním, kdy je zásadní vzdělávání a osvěta.

V části věnované problematice masových médií a vizuální komunikace studentka Helena Coufalíková zachycuje genezi masových médií příliš stručně, za pozornost dle mého soudu stojí především vznik masové komunikace v kontextu vynálezu knihtisku a také zdůraznění přínosu této technologické inovace jako demokratizačního principu ve společnosti, ve smyslu informační revoluce. V práci také nebyl rozveden, dle mého soudu zásadní, relativně nedávný jev, kterým je rozvoj internetu a s ním spojený motiv cílené personalizované

reklamy a vliv sociálních sítí na jednotlivce, kdy lze tuto situaci charakterizovat jako stav přesycení vizuálními znaky a rozpadu pozornosti i u zcela normálních uživatelů internetu.

Studentka Helena Coufalíková v části práce věnované sémiotice a sémiotické analýze velmi správně uvádí dvě přední autority tohoto oboru - Charlese Sandersse Pierce a Ferdinanda de Saussure a srovnává jejich teorie znakových systémů. V práci uvádí, i když stručně, vzhled do sémiotické analýzy a objasňuje pojmy jako je např. konotace a denotace. Nechybí ani výklad pojetí mýtu v kontextu teorie Rolanda Barthesse.

Ve druhé části práce, a to části praktické, studentka velmi podrobně provádí analýzu obrazové stránky osmy internetových sdělení zabývajících se syndromem ADHD s přihlédnutím k problematice stigmatizace a destigmatizace. Studentka si záměrně vybrala čtyři mediální sdělení stigmatizující a čtyři destigmatizující. V užití metodice používá obrazovou obsahovou analýzu, která je doplněna sémiotickou analýzou, interpretací vyobrazených znaků, metafor a ikonických sdělení. Výsledným rozбором došla ke zjištění, že na vybraných vizuálních souborech se projevují prvky obou skupin, a že tedy nezáleží na tom, zda je článek označován jako stigmatizační či destigmatizační.

V celkovém vyznění práce bych hodnotil jako podařenější část teoretickou, a to z důvodů, že studentka Helena Coufalíková poměrně přehledně uvádí čtenáře do dané problematiky, kdy postupně objasňuje zaměření práce, jednotlivé pojmy a provádí vlastní výzkum. Rozhodně jako velmi pozitivní hodnotím téma práce, kdy i v poznámkách jakoby pod čarou se můžeme dozvědět, že nejvíce stigmatizovaní lidé ve společnosti jsou lidé s duševním onemocněním a že stigmatizací trpí i samotný obor psychiatrie. Druhá část práce, tedy část praktická, dle mého soudu trpí faktem, že použitý vzorek vizuálních sdělení byl příliš malý, aby měl výzkum větší vypovídající hodnotu.

Přesto, že práce trpí určitou nevyvážeností, ji doporučuji k obhajobě, práci hodnotím známkou velmi dobře, tedy 2.

MgA. Karel Zavadil, Ph.D., oponent, 10.9.2020

